

Eddie Engström, Pontus Nilsson, Pia Ivarsson, Sofia Berglund, Jakob Sandqvist, John Belfrage och Felix Ståhl. Handledare och deltagare uppställda för en coronasäker bild. FOTO: CARL JOHAN ENQVALL

Med filmens hjälp kan de berätta sina historier

Under tre år har ungdomar från Skåne i ett gemensamt filmprojekt fått uttrycka sig. På vägen har de fått nya vänner och uttrycksätt.

YSTAD. En film om att träffa vänner och kanske kärleken, en intervju med Tom Alandh, en film om inspelningen av tv-serien Vintergatan och så en film om hur man gör den bästa vita chokladkaddikakan med hallongrädde. Deltagarna i filmkollot som just nu pågår på Ystad studio

visitor center har tagit sig an olika berättelser. I veckan sammanställs allt material för att visas på en egen filmgala under lördagen.

– Vi kämpar alla med våra diagnoser på olika sätt. Med filmen får vi släppa loss våra fantasier och man kan skapa en alternativ verklighet. Och under tiden har vi lärt känna varandra och blivit som en fin liten familj, säger Pontus Nilsson.

Tillsammans med Eddie Engström håller han på att

klippa ihop en intervju med den legendariska dokumentärfilmaren Tom Alandh.

Filmkollot utgör avslutningen på ett treårigt projekt som Film i Skåne har drivit för ungdomarna som har olika former av funktionsvariation. Projektet har fått finansiering av Kulturrådet.

Under den pågående pandemin har filmskaparna fått göra vissa ändringar i programmet, men innan allt stängde ner hann de åka upp till Stockholm

för att göra en intervju med den legendariska dokumentärfilmaren Tom Alandh.

– Jag hade en önskan om att få träffa honom och höra av mig. Jag trodde inte att jag skulle få svar, men han tog emot oss. Det var jättehäftigt och det gav verkligen glädje, säger Sofia Berglund.

För henne har filmskapandet inneburit att hon har börjat lägga ut filmer på Youtube och hon har fått göra filmer för barn- och

ungdomshabiteringen i region Skåne.

Till sin hjälp har ungdomarna haft filmpedagogerna och mentorerna Pia Ivarsson och John Belfrage.

– Ungdomarna har verkligen utvecklats under den här tiden och många har verkligen tagit ett skutt i sitt filmskapande, säger Pia Ivarsson.

CARL JOHAN ENQVALL

en ny detalj i västra delen hamnen kan kröket, kalningen och l är överens om ringen.

YSTAD. Havs kerer har bara bygglov eft ken där t står inte f Det tillstånd den 31 dec Om detalj ändras tvin flytta då.

”Genom a talplanen n Havsåkra Fi kan få ett bygglov för der” skrivt byggnadsnär beslut där ps slutade att ku

ÖPP
FÖR
me

31/8 SÅ
Ole Carl
Livssteg
ett väl be
omarbete
ningar oc
inför Liv
som hjäl
VÄLKOM
Måttigt Fok

Förord:

Mellan 2013 och 2021 arrangerade Film i Skåne fyra filmläger för ungdomar med funktionsvariation i Ystad Studios. Två olika samarbetspartners har varit involverade. 2013 var det tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan och 2018 var det i samarbete med Folkuniversitetet i Malmö. Jag har varit en av de konstnärliga ledarna på alla fyra och delaktig i planeringen från starten. Den 29 augusti 2021 hade vi vår sista filmgala, en gala som vi egentligen skulle haft ett år tidigare men som vi på grund av covid19 tvingades skjuta upp.

Nu är det tid att summera och jag har valt att redovisa och utvärdera erfarenheter vi gjort under resans gång årsvis och kronologiskt. I min redogörelse kommer jag att inkludera citat från intervjuer med kollodeltagare och konsulenten för barn och unga på Film i Skåne, Carolina Falk. Jag har även tagit med deltagares texter och utdrag ur forskaren Maria Söderlings rapport ”Det är inte så svårt att vara kreativ”.

Filmkollot 2018 dokumenterades av journalisten Marita Johansen som det året deltog som volontär. För att få tips på upplägg och på hur man kan genomföra ett sådant här filmkollo så har jag tagit med schema och dag för dag-redovisning.

Allra sist finns några filmtips och länkar.

Pia Ivarsson, filmpedagog

Fyra filmkollon och ett mentorskapsprogram

Bakgrund

Våren 2012 var jag och min vän och kollega Christina Erman Widerberg en del av Film i Skånes pedagognätverk "Beställ en filmpedagog". Vi hade jobbat ett antal år inom ramen för skapande skola med filmpedagogik var och en för sig men också tillsammans och vi kände varandra väl. Vårt specialintresse var att jobba med film i särskolan (numera anpassad grundskola.) Under ett möte med konsumenten för Barn och Unga på Film i Skåne Carolina Falk, kläckte Carolina en alldeles lysande ide, ett filmläger för unga vuxna med funktionsvariation.

"Vi pratade om att vi ville göra något för ungdomar med funktionsvariation. Jag hade precis börjat med att arrangera filmläger för ungdomar tillsammans med ABF så jag tror det var jag som kläckte den idén med ett läger också för ungdomar med funktionsvariation och jag minns att ni blev så begeistrade och jublade och tyckte det var världens bästa idé"

Carolina Falk 2021

Ett problem som Christina och jag hade stött på och som vi ofta pratat om, var att elever med behov av särskilt stöd som var integrerade i vanliga klasser, hade svårt att få gehör för sina idéer på våra lektioner. De blev ofta tilldelade roller de egentligen inte ville ha, de fick inte vara med och bestämma handlingen, klasskamraterna var inte särskilt öppna för deras idéer. Eftersom vi filmpedagoger inom skapande skola för det mesta jobbar ensamma med en hel klass och allt filmarbete ska göras under en och samma dag, har vi svårt att också gå in styra över rollfördelningen, alltså vem i klassen som ska göra vad. Vi måste utgå från att de ordinarie pedagogerna har förberett filmarbetet och delat in eleverna i välfungerande team men tyvärr är det inte alltid så. Vi hade pratat om att det ofta kändes otillfredsställande, som om vi lämnade en del av de här eleverna i sticket, att de inte fick en rimlig chans. De särskoleelever däremot som fick förmånen att göra film tillsammans med sin assistent eller tillsammans med andra elever med funktionsvariation lyckades så mycket bättre när de fick möjlighet att utveckla idéer på sina egna villkor och i sin egen takt. Vi såg att de ofta sprudlade av kreativitet och hade många kul idéer. Att göra film gav dem ny kunskap och glädje.

Tillsammans med ABF hade Film i Skåne sedan några år tillbaka arrangerat sommarfilmkollo för ungdomar i Ystad Studios, men vi var eniga om att det också behövdes ett särskilt läger för unga människor med funktionsvariation. Tillsammans med Carolina Falk arbetade vi vidare med idén, vi skrev ihop en ansökan och fick hjälp med finansieringen av Statens kulturråd, Region Skåne, Barnhabiliteringen i Ystad, Studieförbundet Vuxenskolan och Film i Skåne.

"Vi vill att dessa ungdomar under trevliga och avspända former ska få tillgång till filmens språk, att de själva ska få bestämma vilka historier de vill berätta, att de ska få vara stjärnor och spela huvudrollen i sina egna historier, kort sagt att de får göra sig själva och sin värld synlig."

Ur ansökan till KUR

Så varför, förutom att vi själva tyckte det var kul och inspirerande att jobba med dessa ungdomar, ville vi genomföra ett filmläger? Det fanns flera anledningar.

Vi hade goda erfarenheter av filmpedagogiskt arbete med unga människor med funktionsvariation. Vår erfarenhet sa oss att den kreativa processen och upplevelsen av att vara sedd betyder särskilt mycket för dessa ungdomar. Att göra film är ett av de verktyg som kan hjälpa dem att hitta sig själva och stärka deras självförtroende.

Vi ville ge utrymme för fler och nya röster.

Vi brann för att alla oavsett kognitiva svårigheter ska få lära sig filmens språk. Att förstå och lära sig hur man berättar med film och rörlig bild är lika angeläget som att lära sig kommunicera med andra språk tyckte vi och framför allt, en demokratisk rättighet.

I skolans värld möttes vi ibland av uppfattningen att dessa elever inte klarar av att göra film, att det är alldeles för komplicerat men vi visste att de kan och att de tycker om att göra det. Vår erfarenhet från skolvärlden sa oss också att för personer med funktionsvariation är det bra att få möta andra människor med samma slags svårigheter och märka att man inte är ensam om dem. Visst är inkludering bra men ibland kan det också vara bra att få göra saker på egna villkor och slippa slåss för sina idéer. Att få spela kung, superhjärte eller prinsessa för att man själv väljer det och inte bli tilldelad en roll man inte vill ha bara för att man är i en typ av underläge och har svårt att göra sin röst hörd.

Tillsammans med Carolina Falk startade vi ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan som tillsammans med Barnhabiliteringen i Ystad hjälpte oss att nå ut till den rätta målgruppen, - tonåringar och unga vuxna från 15 år med lindrig intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism. Därefter satte vi ihop en text med en inbjudan till filmkollo som bland annat barnhabiliteringen och studieförbundet Vuxenskolan hjälpte oss att sprida.

”För första gången någonsin arrangerar Film i Skåne och Studieförbundet Vuxenskolan ett filmläger i Ystad Studios för ungdomar med lindrig funktionsnedsättning!

På vårt Filmkollo ska vi bl.a skriva manus, filma i en riktigt studio där många kända filmer spelats in och där rekvisita och scenografi finns kvar som deltagarna på filmkollot kan använda i sitt eget filmskapande, vi ska redigera, titta på film, animera med lera och ha teaterövningar. På kvällarna kommer vi att ha olika kul aktiviteter : Grillning, filmvisningar, sång och musik. Vi kommer att spela spel och ha en massa annat skoj för oss!

Syftet med lägret är att deltagarna ska inspireras och lära sig mer om hur man kan uttrycka sig med film, både genom praktiska och teoretiska övningar. Inga förkunskaper krävs, bara ett brinnande intresse för att skapa film!

Deltagarna måste kunna fungera i grupp, ha koll på sin egen medicinering och klara sig utan en personlig assistent.”

Utdrag ur text till anmälan.

Vi fick 9 svar, alla som ansökte fick en plats.

”Jag kände redan första gången jag såg lappen på habiliteringen här i Ystad att det skulle vara ett filmläger, att jag hade lust att vara med. Jag hade under flera år fått lappar om olika läger men jag hade inget intresse av det. Jag har ju svårt socialt men det är lättare att umgås om det finns ett givet ämne som film. Inte lika läskigt att åka iväg när jag skulle få lära mig något praktiskt som jag är intresserad av.”

Sofia Berglund, deltagare.

På Carolina Falks initiativ knöt vi till oss en följeforskare, Maria Söderling, som inte bara är forskare utan också lärare verksam i Lomma. Marias uppgift var att dokumentera lägret. Syftet med dokumentationen var bland annat att på sikt kunna minska fördomar kring vad som är möjligt och inte möjligt att göra för ungdomar med funktionsvariation. De erfarenheter Christina och jag hade var att dessa elever ofta är precis lika duktiga på att berätta historier med rörlig bild som vilka andra elever som helst. Vi ville medverka till att förändra bilden av att de inte klarar av att göra film och behövde Marias hjälp att visa det.

2013

Den 29 juni samlades ett förväntansfullt gäng deltagare och ledare i i Ystad Studios. Äntligen var det dags. Våra deltagare kom från hela Skåne, få kände varandra sedan tidigare. De hade diagnoser som lindrig utvecklingsstörning, ADHD, Aspergers, dysartri, autism, svår ADHD. De var mellan 15 och 33 år.

Till vår hjälp hade Christina och jag våra egna barn som hjälpledare. Min dotter Hilda som gick på musikallinje ansvarade för dramaövningarna, Christinas son Joel studerade på serietecknarskola, han undervisade och var ansvarig för bildmanusarbetet och Leoni som gick på Fridhems folkhögskolas filmlinje undervisade bland annat i klippteknik. De ansvarade också för det praktiska med dukning och städning. Kanske var det familjerelationerna och att vi ledare redan från början hade en tajt relation som blev en del av förklaringen till att stämningen på vårt kollo ganska snabbt blev väldigt familjär.

Vi valde att bo tillsammans med deltagarna under veckan. Till vårt förfogande hade vi tre lägenheter på Regementsområdet, precis i närheten av Ystad Studios. Vi ledare bodde i lägenheten i mitten, flickorna bodde till vänster om oss och pojkarna till höger. Film i Skåne hade gjort om de gamla luftvärnshallarna på regementsområdet till tre stora filmstudios och det var vår arbetsplats under veckan. Vi höll till i Film Camp där rymdskeppet från ett av svt:s mest populära program *Vintergatan*, stod uppställt.

Hur såg då veckan ut?

Schema:

OBS! Frukost kl 9–10, lunch kl 12–13, middag kl 17–18.

Alla måltider serveras i köket, inne på Ystad Studios. Morgon samling kl 10 varje dag i visningsrummet inne i Ystad Studios Film Camp.

	Förmiddag 10.00–12.00	Eftermiddag 13.00–16.00	Kvällsaktiviteter 18.00–21.00 ca
Lördag 29 juni	Incheckning. Vi packar upp och gör oss hemmastadda	Filmövningar: Först har vi filmteori och så gör vi "Filmtrailers"	Vi tittar på våra favoritfilmklipp!
Söndagen 30 juni	Tillsammans med Joel gör vi en serie	Gruppindelning/ Brainstorming/ Manusarbete och planering av kortfilm	Besök på Cineteket
Måndag 1 juli	Vi gör leranimationer.	Inspelning av kortfilm.	Filmvisning av animationerna. Lägereld och korvgrillning.
Tisdag 2 juli	Dramaövningar med Hilda. Klippteori/praktik med Morris	Redigering av kortfilm	Filmvisning av "Bomber och Granater, knivar och Gafflar och samtal med filmens regissör.
Onsdag 3 juli	Manusarbete dokumentär "Jag är"	Inspelning av dokumentär.	Rundtur i Wallanders spår med brandbil genom Ystad.
Torsdag 4 juli	Förberedelser inför inspelning med Pax från Vintergatan	Vi gör film med Pax, Sanna Persson Halapi	Vi tar en tur med "Lilla tåget". Om vädret tillåter badar vi.
Fredag 5 juli	Slutklipp av dokumentär	Slutklipp och förberedelser inför galapremiär	Slutklipp och förberedelser
Lördag 6 juli	Slutstädning och utcheckning kl.11	12:00 Galapremiär!	

Våra två dagliga arbetspass planerades utifrån att de inte skulle vara så långa. Tvåtimmarspass på förmiddagen och tretimmarspass på eftermiddagen och så gemensamma aktiviteter på kvällarna.

Vi ville att tempot skulle vara lugnt, alla skulle få möjlighet att lära sig i sin egen takt. Deltagarna jobbade i filmteam som vi ledare satte ihop och teamen såg olika ut för varje ny övning. De fick testa att ha olika funktioner i teamen och vi ville att alla skulle prova hur det kändes att stå både framför och bakom kameran.

Lördag:

När deltagarna hade packat upp och hittat en sängplats körde vi igång.

Vi startade veckan med ett pass filmteori där vi pratade om bildstorlekar/utsnitt och till vad de olika utsnitten passar bäst. De fick exempelvis testa och jämföra skillnaden med att visa känslor i en närbild och i en helbild. Därefter delades deltagarna in i team för att planera och spela in filmtrailers. När de valt tema för sin trailer fick de spåna fram en idé och ge sig iväg och filma scener i olika utsnitt. Totalbilder för att visa var handlingen utspelar sig, helbilder till actionscenerna, närbilder för känslor o.s.v. Övningen avslutades med att de klippte ihop sina trailers, en rolig och enkel övning i iMovie med ett proffsigt resultat där deltagarna bara behöver koncentrera sig på bilderna.

"Sen satte vi ihop det på datorn och efter att vi satt ihop det på datorn så såg man att det blev jättebra och då tyckte jag. Jag satt nästan och fick tårar i ögonen nästan men det var bra eftersom det var så bra"

ur Maria Söderlings rapport "Det är inte så svårt att vara kreativ"

I inbjudan till kollo hade vi bett alla ta med varsitt filmklipp, en scen från någon av deras favoritfilmer. På kvällen satt vi i biografen och tittade på dem, och genom att få reda på vilka filmer var och en gillade lärde vi känna varandra.

Söndag:

Förmiddagen ägnade vi åt ett teoripass i hur man gör ett bildmanus. Vi delade sedan in deltagarna i grupper inför den blivande kortfilmen på tema "En god gärning". Tre grupper enades om tre olika filmidéer och typ av genre. Deltagarna tog beslut om vem som skulle göra vad i teamet. Vi ville att alla skulle ha bestämda roller som fotograf eller skådespelare och hålla sig till dem. Hela eftermiddagen ägnades åt manusarbete och åt att hitta miljöer att filma i och att planera för inspelningen dagen därpå.

På kvällen gjorde vi ett studiebesök på Cineteket där deltagarna fick ta del av den skånska filmhistorien.

Måndag:

På förmiddagen spånade deltagarna fram filmidéer inför en leranimationsövning. De jobbade i nya grupper med att göra figurer och bakgrunder till sina animationer. Innan lunch hade de animerat klart, lagt på musik, tal och ljudeffekter.

Eddie Engström och hans lerfigurer.

På eftermiddagen var det dags för inspelningen av kortfilmerna på tema "En god gärning" som de hade planerat dagen innan. Innan deltagarna försvann iväg till olika inspelningsplatser gick vi genom styrorden som vi ville att de skulle använda för att underlätta för alla i teamet som behöver veta när det är allvar och när inspelningen börjar och slutar.

"Tystnad-tagning" "Kameran går" och "bryt".

Vi påpekade också att det är bra att spela in samma scen mer än en gång och i olika utsnitt och att det bara är regissören som bestämmer när det ska brytas och när och om en scen ska tas om. Några av deltagarna hittade lämpliga kläder i kostym och rekvisitaförrådet och så gav de sig iväg till sina inspelningsplatser.

Eddie Engström som Superman

"Vid genomgången berättar Pia och Christina att det är bra att spela in samma scen minst två gånger, så kan man sedan vid klippningen bestämma vilken av scenerna som man vill använda i sin film. Deltagarna ska också tänka på att inte välja för stora bildstorlekar när de spelar in, utan hålla sig nära skådespelarna. De får tipset att inte filma längre bort än en meter från den som talar om man ska kunna höra vad personen säger på den färdiga filmen"

Ur "Det är inte så svårt att vara kreativ"

När grupperna filmat klart gick de tillbaka till Ystad Studios och importerade det filmade materialet till datorerna som de skulle använda under morgondagens klipparbete.

På kvällen tittade vi på de färdiga animationerna i bion och sedan chillade vi med korvgrillning och sång vid lägerelden.

Tisdag:

På förmiddagen hade vi dramaövningar med Hilda och därefter var det klippteori med Leoni.

På eftermiddagen jobbade deltagarna med att klippa klart sina kortfilmer. Några var riktigt missnöjda med sina insatser som skådespelare. Framför allt tyckte de att det var pinsamt att behöva höra sin egen röst. Både vi ledare och övriga i teamen höll med om att det kan vara svårt

Jakob Sandqvist som Lex Luthors elake medhjälpare.

att lyssna och se på sig själv om och om igen som man gör när man klipper film, men vi höll absolut inte med om att någon lät konstig.

"Coolt, stolt och pinsamt är ord som används för att beskriva upplevelsen av att se de egna filmerna"

Ur "Det är inte så svårt att vara kreativ"

På kvällen samlades vi i biografen för att se Christinas film "Bomber och granater, knivar och gafflar" om Karl Persson, en begåvad konstnär med många diagnoser. Carolina Falk hade några år tidigare sett Christinas film om den unge konstnären Karl som lever med diagnoserna autism, asperger, tourettes och tremor. Trots att han är en lysande konstnärlig begåvning får han inte möjlighet att fortsätta utveckla sitt konstnärsskap på den dagliga verksamheten där han arbetar. Istället för konst och skapande ägnar han sig åt annat.

"Det var när jag såg Christinas film, när Karl berättar om sitt jobb. Han satt och tryckte någon sorts etiketter. Han var ju väldigt konstnärlig men det var det utbudet han fick på sin dagliga verksamhet. Att det inte fanns något mer att erbjuda efter man gått ur skolan, det blev min drivkraft och ingång i det här projektet."

Carolina Falk 2021

Filmen blev mycket uppskattad av deltagarna och med regissören Christina på plats fick de veta mer om inspelningen och hur det kan vara att göra en dokumentärfilm.

Onsdag:

Deltagarna tog sig an en ny uppgift, "Jag är", en film om sig själva. Förmiddagen ägnades åt planering och manusarbete, var och en för sig.

Vi ledare gick runt och hjälpte till när vi såg eller anade att någon kört fast. På eftermiddagen spelade de in. De tog hjälp av varandra som bollplank, fotograf, ljudtekniker mm.

Att göra en film om sig själv var inte helt oproblematiskt.

"Det låter kanske konstigt. Jag är inte säker på vem jag är direkt. Jag brukar inte tänka på vem jag är."

Ur "Det är inte så svårt att vara kreativ"

Efter inspelningarna "turistade" vi lite och tog en rundtur i Wallanders spår genom Ystad i brandbil.

Torsdag:

På förmiddagen förberedde vi en inspelning av ett nyhetsprogram i Vintergatanstudion. Vi ledare visste att Sanna Persson Halapi som spelar rollfiguren Pax i Vintergatanserien skulle komma på besök men vi hade inte berättat det för deltagarna. De visste att hon skulle komma någon gång under veckan men inte när. De hade planerat för sketcher och intervjuer som skulle spelas in till nyhetsprogrammet och bestämt vem som skulle vara reporter, programledare, väderpresentatör och annat.

När vi kom tillbaka efter lunch var det nedsläckt i studion och inifrån rymdskeppet hördes ljudliga snarkningar. Det blev en glad överraskning för våra deltagare att hitta en sovande Pax/Sanna i rymdskeppet och det blev ett enastående fint möte. Vi spelade in nyhetsprogrammet och använde oss av green-screen där deltagarna fick bestämma bakgrunder. Även Sanna deltog i inspelningen.

Fredag:

På kollots näst sista dag var deltagarna upptagna med olika saker. En del med slutklippningen av sina personliga porträtt som alla utom en genomförde. De som redan var klara ställde i ordning inför filmgalan. Blåste upp ballonger, hängde upp girlanger och vek pappersstrutar till biogodis. Deltagaren som avstod från att göra klart dokumentären om sig själv visste inte vad hen ville berätta. Däremot var hen en mycket engagerad fotograf och klippassistent i några av de andras filmer. Hen trivdes bättre bakom än framför kameran.

Christina och jag berördes djupt av hur öppna och modiga deltagarna var med att dela med sig av det utanförskap många av dem känt under sin uppväxt på grund av sina diagnoser.

Filmerna blev mycket personliga. Länkar till två av filmerna:

"Färgstark"

<https://vimeo.com/manage/videos/70465997>

"Elise"

<https://vimeo.com/manage/videos/70466373>

Lördag:

Sista dagen, Galapremiär.

"Det är högt i tak på Ystad Studios. Här ryms både internationella filmproduktioner och filmpedagogiskt arbete. Många är barnen och ungdomarna som har kommit hit och provat på att göra film.

Det är lördagen den 6 juli 2013 och dags för filmgala. Runt mig hörs ett förväntansfullt mummel och prassel från fingrar som trevar efter popcorn i färgstarka pappersstrutar i gult, rött och grönt. Vi sitter i ett rum med höga murade tegelväggar; den vita duken är nerrullad framför oss.

Snart är det dags. Snart kommer ljuset släckas ner och allas fokus kommer riktas mot duken. Snart kommer arton filmer visas".

Ur "Det är inte så svårt att vara kreativ"

Sammanfattning:

18 filmer i olika genrer producerades under veckan.

Hela veckan genomsyrades av film, vi levde och andades film från morgon till kväll. De två och tretimmarspass som vi hade skrivit in i dagsschemat överskred vi med råge vissa dagar.

Vi höll på tills deltagarna var nöjda.

Alla på kollot hade ett genuint filmintresse. Metoden vi ledare använde oss av i undervisningen var densamma som vi alltid använder. Pedagogiken kan väl närmast beskrivas som "Learning by doing" där vi inför varje nytt moment blandade teori med praktiska övningar. Oavsett om det är i vanliga skolan, i särskolan eller om vi jobbar med fortbildning av lärare så är metoden i stort sett densamma-men tempot varierar.

Ett av syftena med lägret var, att deltagarna skulle lära sig mer om hur man kan uttrycka sig med film, både genom praktiska och teoretiska övningar. Därför fick de testa olika tekniker och genrer. Vi ville ge dem möjlighet att upptäcka att film kan innebära många olika sätt att berätta. Just det här med att prova olika genrer gjorde att vissa av dem hittade nya ingångar till sitt filmskapande. Före kollot var de flesta inställda på att göra fiktion och helst av allt skräckfilm men efteråt var det några som sa att de gärna ville fortsätta göra dokumentärer och några som upptäckte att det var superkul att animera.

Tekniken vi använde var digitala videokameror och redigering i iMacs.

Det viktigaste för Christina och mig hade varit de personliga mötena, alltså vilka deltagarna var som personer och inte vilka diagnoser de hade. Den största utmaningen hade varit att få alla att trivas och ha kul samtidigt som de skulle lära sig ett nytt språk. Det tyckte vi att vi i stort sett lyckades bra med.

Kollot berikade allas våra liv på så många olika sätt. Vi ledare var övertygade om att för vissa av deltagarna så var kollot en inspiration till att komma vidare med sitt filmskapande.

Nya kontakter knöts som blev vänskapsband för livet. Under veckan blev vi ett sammansvetsat gäng och det gjorde ont att skiljas. Nyfunna vänner bytte adresser och telefonnummer och vi enades om att vi haft en makalöst fin vecka.

"Det hade hänt någonting alldeles unikt, kändes som om det varit en livsavgörande vecka för dem som varit med"

Carolina Falk

"Alla deltagare är överens om att söka till nästa års filmkollo om det ges möjlighet, alla uttrycker också på olika vis att lägret varit en positiv upplevelse för dem och använder ord som vedervärdigt och sorgligt om hur det kommer att känna när lägret är slut"

ur "Det är inte så svårt att vara kreativ.

Fanns det då inga problem?

Det var ett stort misslyckande för Christina och mig när vi efter några dagar tvingades skicka hem en av deltagarna, en som uppträdde hotfullt och gjorde sexuella närmanden mot några av deltagarna. Inget av det vi ledare sa eller gjorde hjälpte. Situationen blev bara mer och mer ohållbar och till slut hade vi inget annat val än att be de anhöriga komma och hämta personen.

Vad hände sedan?

Vi ledare hade önskat, planerat och ansökt om medel för ännu ett filmkollo 2014 men fick tyvärr avslag på våra ansökningar.

Därefter blev Christina svårt sjuk i cancer och några år senare gick hon bort. Vi fick aldrig möjlighet att följa upp vårt arbete. Jag sörjde henne djupt. Några ur det filmintresserade gänget från första filmkollot hörde av sig lite då och då och undrade om det inte var dags igen snart men det tog tid innan jag kände mig redo och hade hittat en ny kollega.

2017

Sommar-filmskola med extra stöd

Drömmer du om att bli filmstjärna? Vill du göra egna filmer? Då är du varmt välkommen på sommar-filmskola! Första gången vi ses ska vi göra en trailer. På andra träffen ska vi göra en kortfilm.

Till er hjälp har ni filmpedagogerna Pia och Charlie men Funkisledarna David, Eddie och Rinella är också där. Vi ska fika, umgås, lära känna varandra och ha kul tillsammans.

Västanforsgatan 30, Malmö

8-9 juni 16.30-19.30

Pris: 200 kr

Betalas på plats.

Efter påtryckningar från ungdomarna som brann för att träffas och fortsätta göra film tillsammans, höll jag tillsammans med Charlie Kristiansson och Folkuniversitetet i Malmö en tvådagars sommarfilmskola 2017. Tre av deltagarna var några av dem som var med redan 2013, resten kom från Folkuniversitetets verksamhet. Deltagarna ville gärna fortsätta träffas och göra film, så tillsammans med Folkuniversitetet i Malmö började Carolina Falk, Charlie och jag planera för ett längre kollo sommaren 2018.

Under våren genomförde vi som skulle arrangera filmläget ett antal träffar för att arbeta ihop oss. Bland annat hade vi en gemensam fortbildningsdag i studion. Målet var att ta fram en modell som kunde spridas till organisationer som har kursverksamhet för ungdomar och unga vuxna med funktionsvariation.

Vi ansökte och fick medel av Kulturrådet som finansierade tillsammans med Film i Skåne och Folkuniversitetet.

2018.

Precis som 2013 gick vi ut med en inbjudan till ungdomar 15+ med lindrig funktionsnedsättning. Inbjudan spreds via Folkuniversitetets kanaler, Region Skåne, Film i Skåne och Barnhabiliteringen. Anmälan var öppen från 15 år och uppåt.

Schemat var upplagt ungefär på samma sätt som det från 2013. Vi blandade teori med praktiska övningar och så hade vi kvällsaktiviteter av olika slag.

Foto: Pia Ivarsson

Lina, Sofia och Magda klipper trailers i iMovie

Precis som då jobbade vi i tvåtimmarspass på förmiddagen och tretimmarspass på eftermiddagen och så hade vi gemensamma aktiviteter på kvällarna.

Årets tema att göra film om var "Ett mysterium-En gåta"

15 deltagare möttes i en nyrenoverad del av Ystad Studios som gjorts om till Ystad Studios Visitor Center, ett besökscenter för film med scenografi från kända filmer och TV-serier inspelade i Skåne.

Med på kollot var 13 deltagare och fyra ledare. Förutom jag och Charlie Kristiansson som ansvarade för det filmpedagogiska arbetet, fanns två ledare från Folkuniversitetet, Rinella Rioda och Emma Sturesdotter. Marita Johansen, journalist på Radio Kristianstad tillbringade en av sina semesterveckor som volontär med oss och dokumenterade filmläget.

Här nedan följer utdrag ur hennes dokumentation.

Tay Kampén och Eddie Engström

FILMLÄGER I YSTAD 1-6 JULI 2018

"Jag vill tacka alla nya vänner jag fått och ledarna för kollot. Den här veckan kommer jag att minnas resten av mitt liv."

Det är sista kvällen av filmläget i Ystad och 21-årige Pontus håller ett spontant tacktal inför publiken. Han är en av 13 deltagarna när Film i Skåne och Folkuniversitetet arrangerade en veckas filmläger för unga vuxna med lätta funktionshinder.

Ystad Studios och stallbyggnaderna:

På regementsområdet i Ystad, i gamla luftvärnshallarna, finns sedan nästan 15 år Ystad Studios. Det handlar om många tusen kvadratmeters yta med möjligheter att spela in film. Sedan i vinter finns Ystad Studios Visitors Center på plats för att visa filmproduktion och filmmiljöer för flera filmer och serier. Hit anlände den första juli 13 unga människor med lindrig intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism för att få verktyg till att göra egen film. I Kurt Wallanders lägenhet, i cirkustältet, i Vintergatans rymdskepp eller utomhus på regementsområdet fanns miljön, det var bara för de 13 att med vägledning av de två filmpedagogerna plocka fram kreativiteten och göra film.

Några av deltagarna i filmläget deltog förra året i ett två dagars-läger och några i det filmläger som arrangerades för fem år sedan. För de andra var miljön helt ny och det här med att göra film ett oskrivet blad.

I de gamla stallbyggnaderna på området som i dag är lägenheter för bland annat filmteam som spelar in i Ystad Studios installerades deltagarna och ledare.

FILMKURSENS MOMENT

Filmen om mig själv:

Dag 1: Med två kortfilmer i biografen i Ystad Studios var filmpedagogerna presenterade och lägets första uppgift redovisad: göra en film om sig själv. Charlie Kristianssons film var inspelade på plats och visade hur deltagarna kunde använda sig av miljön för att berätta om sig själva. Pia Ivarssons film öppnade för andra tankar och redskap eftersom den var inspelade i Pias eget hem.

I grupper om två eller tre drog deltagarna iväg med varsin iPad för att göra filmen om sig själv. Mycket skratt ekade i den stora studion med interiörer, rekvisita och kostymer. Det lektes, lånades och promenerades runt med paddorna i högsta hugg. Redigering av filmerna skedde efterhand och på egen hand eller med stöd av filmpedagogerna.

På kvällen samlades sen alla i biografen för visning av alla filmerna. Jubel, applåder och många skratt. Och alla hade fått en någorlunda bild av varandra. Magdalena som hade en massa badgeknappar på sin väska, Lina som älskar att baka, Pontus som gillar fotboll, Fanny som älskar att spela teater, Tay som är ”obsessed” av Pepsi och så vidare.

Bildformat och -perspektiv – trailerinspelning och visning:

Dag 2: Filmteori stod på schemat och nu handlade det om att lära sig vad olika avstånd och perspektiv på och av bilden kan berätta. Det handlade om allt från totalbild till extrem närbild och om fågel- respektive grodperspektiv. Med bilders hjälp fick deltagarna berätta vad de olika bilderna sade dem och hur de skulle kunna använda dem för att skapa en dramaturgi.

Därefter var det dags för dagens filmuppgift: att skapa en trailer utifrån mallar i programmet iMovie. Deltagarna delades upp i fyra grupper och lika många teman på trailers. En storyboard i papper delades ut för att hjälpa till i att grovplanera filmscenerna. Nu gällde det att få till en trailer som spelade på extrema närbilder till halvbilder och totalbilder.

-Pirrigt, sade Fanny innan hela gänget lämnade biografen för att filma.

Hela eftermiddagen gick åt till att filma och sedan plocka in scenerna i iMovies mallar samt skriva text. Blodsmink plockades fram till Jyotis sår i ansiktet, rymdhjälmarna och långa regnrockar från Vintergatan blev Pontus och Felix kostym och ledarna drogs plötsligt in i trailern ”Svartsjukan”. Det filmades återigen överallt i den stora studion och i de olika miljöerna utanför.

-Vi hade skitkul, konstaterade Eddie när det var dags för filmvisning på kvällen och han fick visa sin skådespelartalang som cool duellant.

Alla trailers hade tema som appellerade till spänning av olika former. Visningen blev mix av skratt till skräck när kanske blivande filmer med titlar som "The Duel", "Ett spännande rymdäventyr", "Rör Du Så Dör Du" och nämnda "Svartsjukan" rullades upp på biografens vita duk.

Manusarbete och dramapedagogbesök:

Dag 3: Den stora manusdagen. Nya gruppindelningar och ännu färre grupper. Nu ska kortfilmen göras och deltagarna delades in i två grupper. Nu skulle de också filma med riktig kamera och bättre ljudtekniska förutsättningar. I grupperna skulle också roller fördelas och Charlie och Pia berättade vilka roller som behövs under en filminspelning, bland andra fotograf, ljudtekniker, regissör, manusförfattare, skådespelare och statister. Nu presenterades också temat för kortfilmen: en gåta, ett mysterium.

På varsitt håll slog sig grupperna ner tillsammans med varsin filmpedagog för att lägga upp en story. I Pias grupp urskildes ganska snabbt rollerna och två av gruppens medlemmar tog sig an att skriva manus på dator. De andra letade under tiden kostym, rekvisita och miljö.

I Charlies grupp blev manusarbetet en kollektiv insats där alla satt tillsammans och med Charlies hjälp skrev manuset uppdelat i olika scener och en rollfördelning. Med öppna frågor fick Charlie filmteamet att hitta handlingen och få fart på kreativiteten. Det var ett metodiskt arbete som krävde mycket tålamod.

Det fysiskt stillsamma manusarbetet krävde också deltagarnas koncentration och individuella pauser behövdes för att orka hänga med. En dramapedagogs besök gav deltagarna energi igen och ett behövligt avbrott i manusskrivandet. Med gemensamma röstövningar, charader och lekar låste Hilda Ivarsson upp även de mest blyga och en av dem utbrast glatt mitt i en övning som hon först var mycket tveksam till att delta i:

-Det här var kul!

Inspelning av kortfilm:

Dag 4: Även den här dagen inleddes med samling i biografen för att lära ut viktiga regler för hur en filminspelning går till. Uttryck som: Tystnad! Tagning! Bryt!

-Jag är lite nervös, sade Fanny som den här dagen skulle få spela nygift brud som går på lägenhetsvisning.

Till skillnad från gårdagen fick de två filmteamen röra sig en hel del under denna filminspelningsdag. Visserligen mycket väntan för en del emellanåt när deras karaktär inte skulle vara med i filmmandet, men många förflyttningar och omtagningar.

Jyoti tog huvudrollen i kortfilmen "Mäklaren", som mäklare. En uppgift hon var mer än nöjd med.

-Det är så kul att få spela hela tiden. Skulle jag behöva vänta, då skulle jag somna, förklarade hon.

I den här sommarens skarpa solsken och värme manövrerades kameror fram över det gamla regementsområdet liksom mikrofon med stativ. Scener togs om och om. Nya vinklar, men samma agerande. Improvisationerna tog fart och fantasin tog någon gång över verkligheten av ambitiösa och engagerade skäl.

Den andra gruppen tog sig an filmen ”Kattastrof” och ville spela in några scener på stranden vid havet. Det slutade med att alla passade på att möta havet, några badade och några åt glass. Och ”Kattastrof”-gänget spelade in dramatiska scener på sandstranden och fick förbipasserande att nyfiket stanna och titta.

Klippning:

Dag 5: ”Kattastrof”-filmens medverkande fortsatte att spela in fler scener, gjorde voice over tills de landade framför dator och inledde klippningsarbetet. Den här gruppen jobbade mycket självständigt med Pia som bollplank och stöd. Klippningen delades upp i kortfilm och sammanställning av så kallade bloopers.

Gruppen bakom ”Mäklaren” slog sig ner i den svagt belysta biografen för att tillsammans med Charlie klippa film och bloopers. Charlie visade hur de skulle göra och hela processen visades på storbildsskärmen. Efter en stund tog några av gruppens medlemmar över för att prova att klippa.

Klippningen av de två kortfilmerna tog hela dagen. Och del av kvällen. Med lite småjusteringar tillsammans med filmpedagogerna var båda filmerna redo för visning under sista lägerdagens förmiddag.

Galaföreställningen:

18:30 släpptes de första inbjudna gästerna in i Ystad Studio och fick en rundvandring av deltagarna i filmläget. Gästerna bjöds på snack, läsk, kaffe och kakor omringade av ballonger och serpentiner.

Sen släcktes ljuset i den fullsatta salongen bestående av framför allt föräldrar, syskon, släktingar och kompisar till filmlägets deltagare. Alla veckans filmer visades med mellansnack från de två filmpedagogerna. Det blev många applåder och minst lika många skratt från både publik och lägrets deltagare.

VECKANS MÅNGA ANDRA INSLAG

Brandbilssafari i Wallanders fotspår.

Övningar, lek och avslappning i regi av Folkuniversitetets Emma Sturesdotter och Rinella Rioda.

Skådespelarbesök av Sanna Persson Halapi som spelar Pax i tv-serien ”Vintergatan” och ”Pax jordisk äventyr” och träning på att intervjua henne på green screen i olika Vintergatan-miljöer.

Strandutflykt.

VM-fotboll i lägenheterna med snack och läsk. Filmkvällar i biografen.

SAMMANFATTNING

Efter bara två dagar tyckte Pontus att det kändes som om det snart var slut. Tiden gick så fort och det var så mycket han ville hinna med att uppleva, lära sig och njuta av under lägerveckan.

Syftet att ge deltagarna i lägret tillgång till filmens språk var inte svårt för de två filmpedagogerna att leverera. Deltagarna var hungriga på att få ta del av verktygen, att få vara skådespelare, att få skriva manus – kreativiteten var på topp. Kunskapsmässigt låg alla på olika nivåer och tog till sig utifrån sina personliga förutsättningar. Acceptans för varandras skillnader och stor respekt för de samma överskuggade allt arbete. Deltagarna synliggjorde varandra, coachade, berömde och hjälpte varandra från dag ett. De erfarna delade med sig till de som aldrig gjort film förut med stort tålamod och vänlighet. Det fanns i varje grupp en plats, en uppgift och en roll för alla.

En scen vid inspelningen av ”Mäklaren” fick tas om och om igen eftersom mäklaren Jyoti briljerade i sin improvisation och därför fick de andra att bryta ihop av skratt. Tyste fotografen Jakob skakade ljudlöst vid kameran medan Lina i rollen som nyfiken granne bröt ihop gång efter gång av skratt framför kameran. -Det var inte meningen att jag skulle skratta, sade Lina ursäktande när scenerna spelades upp vid klippningen.

-Alla gör misstag, svarade Fanny tröstande.

-Det gör inget, fyllde Malin i.

Ett annat exempel på förståelse och omtanke var om någon var tyst för länge vid manusarbetet, riktade sig snabbt en av de andra i gruppen till denna för att fråga: ”Vad tycker du?” Ett sätt att dra in varandra i filmarbetet.

Att ge och ta regi skedde med allvar och respekt. Tay tillsammans med Linnea hade full koll på bilden i kameran och med fotograf Sofia fick de till rätta utsnittet i scenerna eller coachade Felix och Pontus i deras agerande som poliser.

När galakvällen närmade sig blev flera av deltagarna lite ledsna och någon grät. Nu var det slut och hela 365 dagar kvar till nästa filmläger. För det måste bli ett läger nästa sommar, konstaterade de och var färdiga att anmäla sig till lägret redan då.

Uppmärksamheten och uppskattningen vid visningen av filmerna fick alla på gott humör igen. När salongen sakta tömdes följde veckans lustfyllda kreativitet med de 13 deltagarna ut i bilarna på parkeringen och ut i Skåne. De hade också med sig ny kunskap och kanske framför allt nya vänner med samma intresse för film.

Kvar i Ystad Studios blev popcornen på golvet, slokande serpentiner och pangade ballonger.

Skribent: MARITA JOHANSEN

Min sammanfattning:

God stämning mellan deltagarna och fina filmprojekt på tema "En gåta, ett mysterium" genomfördes. Precis som tidigare år knöts nya vänskapsband och en del gamla förstärktes. Vi ledare däremot fungerade inte alls tillsammans. Vi hade stora samarbetsproblem och helt olika inställning till vad som var viktigt på filmkollot.

Vi insåg snabbt att innan man ger sig in i ett samarbete, där det ingår att man lever tillsammans 24 timmar om dygnet i en hel vecka, så gäller det att vara extremt noga med vilka man ska samarbeta med. I god tid måste rollfördelningen definieras så att alla vet exakt vad som förväntas av var och en. Folkuniversitetets personal ville ha inskrivna pauser och det hade vi filmpedagoger inte ens tänkt på. Nästan alltid dyker det dessutom upp en del oväntade problem bland deltagarna som passioner och annat och då gäller det att ledarna känner varandra så pass väl att man kan ta itu med utmaningar tillsammans. Det finns varken tid eller ork för intriger och stridigheter.

P4 Radio Malmöhus gjorde ett reportage om filmkollot:

<https://sverigesradio.se/artikel/6993581>

Länk till en av filmerna "Kattastrof" <https://vimeo.com/280091817>

Foto: Pia Ivarsson

Mentorskapsprogrammet

Efter filmlägret sommaren 2018 gick två av deltagarna, Sofia Berglund och Linnea Weikel, i ett särskilt mentorskapsprogram under hösten 2018 och våren 2019, med mig som ansvarig mentor. Målet med gruppen var att med hjälp av mentorskap lyfta särskilt begåvade deltagare och ge dem möjlighet att utvecklas som filmskapare.

Ett annat mål var att deltagarna i mentorskapsgruppen skulle fungera som hjälpledare och dokumentera 2019 års filmkollo genom att göra dagliga reportage därifrån.

Vi hade sex träffar där vi möttes alla tre. Däremellan hade vi kontakt per telefon och mail när något behövde diskuteras eller gick snett. Jag hade också ett antal möten med dem en och en där jag fick ta del av deras idéer, deras filmade material och kunde komma med åsikter och respons kring de blivande filmerna.

Till vårt första möte hade vi bjudit in dokumentärfilmaren Malin Andersson. Vi såg hennes film *"Blodssysstrar"* och hade samtal med Malin efter visningen, alla de övriga deltagarna från sommarens filmkollo var också med. Filmen blev mycket uppskattad och frågorna till Malin haglade efter visningen. Hon blev överröst av brev och hälsningar att ta med till filmens huvudpersoner.

Därefter fick Sofia och Linnea i uppdrag att göra en film om sina syskon eller en nära vän. De fick själva ta ansvar för filmarbetet som skulle börja efter att jag granskat deras manus. Vi fick långtidslåna iPads från AV-Media Skåne Hässleholm som Sofia och Linnea skulle använda hemma för att filma och redigera med. Deadline sattes till december, lagom till vårt nästa gemensamma inplanerade möte i Ystad Studios. Då skulle filmerna vara klara.

Ganska snart efter vårt möte plingade det till i min inkorg. Sofia var snabbt klar med sitt manus:

Dokumentärfilm manus (Vi lyfter varandra) 10-15 minuter lång film.

Scen 1: Vinjett.

Bildspel med gamla bilder på Sofia Berglund och Tilda Berglund. På bilderna lägg det ditt text på vilka som är medverkande i skapandet av filmen. Det är ett varmt filter på bilderna.

Börja med en bild på Sofia som liten. Sedan kommer några bild på Sofia där Tilda som bebis är med. Sedan hör Sofia berättarröst.

Sofia säger: *"När jag var liten var min högst önska att få ett syskon. När jag var 5 år gick min önskan i uppfylles. Då föddes min lillasyster Tilda."*

Scen 2: Närbild.

Film på Tildas ansikte

Scen 3: Foton.

Bild på Sofia och Tilda som liten följt av bild på lägenheten i Upplands-Väsby. På bilderna är det lagt ett disigt filter.

Sofias berättarröst tar vid. Hon säger: *"Jag och min syster är född i Stockholm. Min familj bodde i en lägenhet i en förort till Stockholm."*

Scen 4: Totalbild.

Filmat från ett bilfönster på det Skånska landskapet.

Sofias berättarröst hör igen.

Hon säger: *"När jag var 5 år och min syster knappt var ett år flyttade min familj från Stockholmsförort till landsbygden i Skåne."*

Scen 5: Totalbild.

Totalbild på Vårt hus. Ljud av fåglar hörs.

Scen 6: Bilder.

Bildspel med bilder på Tilda som liten. På bilderna är Tilda tillsammans med olika djur. Tildas röst tar vid hon berättar varför hon alltid älskat djur.

Scen 7: Extern närbild.

En råtta kommer springande mot kameran och vidare upp på Tildas hand.

Scen 8: Halvbild.

Tilda syns i halv bild. På axeln har hon en råtta. Lugn musik spelas. Musiken fortsätter in i nästa sen.

Scen 9: Extremnärbild

Extremnärbild på djur.

Tildas Berättarröst hörs.: Hon berättar om sin Aspergers diagnos och hur den påverkar henne. Rösten fortsätter in i nästa klipp.

Scen 10: Närbild

Närbild på djur

Scen 11: Närbild.

Film på när Tilda visar sitt fotoalbum med sina gamla djur. Tilda börjar berätta om sina djur och sitt naturintresse.

Scen 12: Helbild.

Film på Tilda tillsammans med något av hennes djur. Tex hund eller gäss.

Scen 13: Halvbild

Film på Tilda tillsammans med en råtta på axeln.

Hon berättar om sin skola och sina framtids drömmar.

Scen 14: Halvbild

Tilda och Sofia sitter bredvid varandra framför kameran .

Tilda och Sofia berättar varför dom tycker så mycket om varandra.

Scen 15: Foto.

Bild på när Sofia Lyfter Tilda. Sofia säger *"Jag och min syster är lika. Vi är unika. Vi har varandra och det gör oss starka. När livet är svårt finns min syster alltid där. Därför håller jag henne evig kär.... Vi lyfter varandra.*

Sedan kommer eftertexterna rullande. I Slutet av eftertexterna säger Sofia....
"Jag kommer alltid att älskar min syster Tilda."

Min respons;

Tack för ditt fina manus Sofia. Inte varje dag som tårarna rinner när jag läser manus men nu gjorde de det. Jag blev rörd och berörd av din filmide.

Du har redan tänkt på det mesta, både ljud, text, dialog och bildeffekter. Du beskriver det så levande så jag kan redan se filmen i mitt inre. Bra jobbat Sofia!

Det du ska tänka på under filmarbetet är att få så bra ljud som möjligt. Stå nära med kameran, max en meter bort. Var noga med att det inte finns en massa andra störande ljud i närheten som till exempel en bilmotor som brummar, en tvättmaskin eller en fläkt. Ta om scenerna flera gånger tills de blir som du har tänkt dig. En del av dialogen kan du spela in efteråt i redigeringen och lägga som voice over.

Inte så lätt alla gånger att filma djur. men en rolig utmaning. Djur brukar vara svårregisserade :-)
och gör inte alltid som man tänkt sig.

Lycka till och hör av dig om det är något du undrar över eller om något inte fungerar som du tänkt. Ha det fint och lycka till!

Med vänlig hälsning, Pia

Tack för dom fina orden. Så kul att du gillade manuset.

*Bra tips med ljudet. Ska tänk på det när jag filmar. MVH Sofia Berglund
Carolina, Linnea och Sofia i Trollhättan*

I november deltog tjejerna i "Reflektor" Svenska Filminstitutets satsning på ung talang under Novemberfilmfestivalen i Trollhättan. Sofia och Linnea representerade Skåne. De föreläste om sina pågående projekt, filmerna om sina systrar och Sofia berättade också om sitt jobb på funkar.se en kanal där hon gör film om funktionsnedsättningar för Region Skåne. Det var en stor utmaning för dem att stå framför en grupp nya människor och berätta om sina filmprojekt men båda klarade det galant.

Nedan kan du ta del av ett utdrag ur Sofias reseberättelse från Trollhättan som tidigare publicerats i Film i Skånes Nyhetsblad.

REFLEKTOR

Första gången som Reflektor kom på tal blev jag ju förstås glad, men också lite rädd. En resa till Trollhättan för att gå på filmfestival kändes övermäktigt. Detta eftersom jag har flera NPF-diagnoser och lätt blir trött i en miljö med många människor och intryck. Skulle jag klara av det? Men när jag fick veta att både Pia Ivarsson och Carolina Falk skulle följa med kändes det tryggare att åka iväg.

Resan

Resan började på en fredag. Den dagen låg kylan i luften. Men på tåget mot Göteborg var det varmt, vi fyra som åkte njöt av en härlig frukost på tåget. Väl framme i Göteborg, bytte vi till ett tåg mot Trollhättan. Där började dagens aktiviteter ganska omgående. Efter en god lunch träffades alla deltagare i Reflektor för att sedan gå i väg på föreläsningar. Jag lyssnade på flera föreläsningar den helgen. Men fick också möjlighet att se bra film. Det var roligt att se att det fanns så många unga som gillade att jobba med filmskapande.

Trött

Det var roligt och lärorikt att gå på föreläsningar och se film, men man blev trött. Det var mycket folk på festivalen och tidvis hög ljudnivå. Som tur var fanns Pia och Carolina där och stöttade mig när det behövdes, detta gjorde att resan blev möjlig för mig.

Galamiddag

På lördagskvällen var det galamiddag där det delades ut priser till de som vunnit med sin film. Det var härligt att se alla glada människor som fick ta emot priser. Extra roligt var det förstås att en film från Skåne tog hem andra priset för bästa film i sin åldersgrupp.

Slutet

På söndagen hade Reflektor sin sista träff för den här gången och alla deltagare fick möjlighet att utvärdera helgen. Sedan var det dags att börja resa hemåt. Det är svårt att summera resan och vad som varit roligast. Jag känner att resan var väldigt givande och gav mig en motor att fortsätta med mitt filmskapande.

Reflektordeltagarna ska ha en återträff i Stockholm till våren, vilket känns jättekul. Min förhoppning är att vi även där får sponsring och möjligt att åka.

Sofia Berglund, ung filmskapare

Strax innan jul träffades Sofia, Linnea och jag i Ystad Studios för att se Sofias film "Vi lyfter varandra", en film om hennes syster Tilda. Linneas film var inte klar, hon hade haft en del tekniskt strul. Hon ville gärna ha med några filmade avsnitt från sin barndom som fanns på VHS kopior och det tog tid att konvertera dem.

Sofias film blev precis så fin och berörande som jag anade redan på manusstadiet. Linneas film blev klar strax därefter och också den blev en fin skildring av ett systerskap och vi bestämde efter samtal med Carolina Falk att filmerna skulle visas på Film i skolan dagen under BUFF.

I mars medverkade Sofia och Linnea på Film i Skolan-dagen som föreläsare och visade sina filmer "Vi lyfter varandra" och "Syskonkärlek" gjorda inom Mentorskapsprogrammet.

Det var ännu en rejäl utmaning för dem att sitta framför en fullsatt biosalong och svara på publikens frågor men det blev fina samtal och ett lyckat framträdande av tjejerna. Deras filmer berörde.

I april var det dags för en återträff på Reflektor igen, den här gången var träffen i Stockholm på Filminstitutet.

Inför återträffen hade alla deltagarna fått till uppgift att undersöka och redovisa vad det finns för resurser och hjälp för unga filmskapare i sin filmregion. Hanna Sohlberg, konsulent för talangutveckling på Film i Skåne, hjälpte dem med det.

Sofia och Linnea i Kungsträdgården.

Efter Reflektor skrev Sofias ännu en reseberättelse till Film i Skånes nyhetsblad, här kommer ett utdrag:

” 🎵”Filmen i mitt hjärta” 🎵

Filmhuset

Nästa dag klev vi upp tidig och begav oss till filmhuset. Eftersom ingen av oss varit där tidigare var det lite svårt att hitta dit. Men det tog inte lång stund innan vi såg ett stort grått hus med texten Filmhuset på. Huset kännes stort och mäktigt. Men det är det ju också, i alla fall för alla filmintresserade. Väl inne i filmhuset började dagen med en gång. Vi fick lyssna på flera föreläsningar och jag lärde mig mycket nytt. Framförallt om hur man ska göra för att söka bidrag till sitt filmprojekt. Det som jag personligen tyckte var mest intressant var föreläsningen om hur man sprider sin film till filmfestivaler utomlands. Jag lärde mig bland annat att det brukar vara bra att skicka in sin film till filmfestivaler inom ett år efter att filmen är färdig producerad. Det som var mest inspirerande var att träffa de andra deltagarna och få höra vad de jobbar med inom film. Därför kändes det extra kul att få möjlighet att få träffas ingen.

Sist men inte minst

Vi avslutade dagen med att alla deltagarna fick berätta om ett filmprojekt de håller på med. Jag pratade om flera olika filmprojekt som jag håller på med. Föredraget gick bra, trots att jag var nervös. Efter den långa dagen inne på filmhuset begav vi oss tillbaka till vårt hotell.

Efter en stunds vila åkte vi sedan till Kungsträdgården och tittade på en allé av Japanska körsbärsträd som stod i full blom.”

Foto: Pia Ivarsson

Sammanfattning:

Under mentorskapsåret möttes vi sex gånger alla tre. Mellan träffarna hade vi kontakt per telefon och mail när något behövde diskuteras eller om något gick snett. Jag hade också ett antal möten med dem en och en där jag fick ta del av deras idéer, deras filmade material och kunde komma med åsikter kring de blivande filmerna. Linnea som inte är så förtjust i att skriva redovisade sitt manus muntligen.

Jag är så tacksam att mina mentorskapselever fick möjlighet att delta på Reflektor. Det var förstås en rejäl utmaning för dem men de överraskade både mig och sig själva med vad de kan och vågar och gav dem en unik möjlighet att växa.

2019

Dag 1

13 unga deltagare med lindrig funktionsnedsättning och tre ledare samlades i slutet av juni i Ystad Studios Visitor Center. Fem av deltagarna var nya resten hade varit med tidigare, de flesta från starten 2013.

Efter att vi installerat oss i lägenheterna i de gamla stallbyggnaderna på området hade vi ett teoripass om bildstorlekar och perspektiv, viktig kunskap för de nya och nyttig repetition för de som varit med förut. Därefter var det dags för första uppgiften, att göra en kort presentationsfilm om sig själv genom att använda sig av olika bildstorlekar/utsnitt i sin film. Filma miner och känslor i närbild, actionscener i helbild o.s.v. På så sätt fick deltagarna möjlighet att lära känna varandra och testa tekniken och omsätta den nyss genomgångna teorin i praktiken.

Istället för att använda digitala videokameror och iMacs som vi gjort tidigare, så filmade och redigerade deltagarna med iPads det här året. Tanken var att deltagarna skulle kunna fortsätta sitt filmskapande även efter att kolloet var slut, ingen av dem hade tillgång till professionell utrustning på hemmaplan men många hade egna paddor och mobiler att filma med.

Dagen avslutades i biografen där deltagarna under stort jubel tog del av varandras filmer och innan dagen var slut hade de fått en någorlunda bild av varandra.

Efter filmvisningen presenterade vi ledare temat för årets filmkollo, den dokumentära filmen/ reportaget och deltagarna fick i uppgift att fundera och komma med förslag. Det jublades inte över temat direkt.

En och annan besviken suck hördes.

Dag 2

Utvecklade deltagarna sina filmidéer. De besvikna suckarna förbyttes ganska snart till engagerade samtal och idéerna formligen sprutade.

Ganska snart utkristalliserade sig tre teman och deltagarna delade därefter in sig i grupper efter intresse, hade manusarbete och planerade för morgondagens inspelning.

En grupp ville göra en film om kärlek.

Gruppen letade inspelningsplatser, skrev ner vilka frågor de ville ha svar på, och bestämde vem som skulle ansvara för foto och ljud och vem som skulle vara reporter och ställa frågorna.

En annan grupp ville göra ett bakprogram där de bara skulle använda ekologiska varor. De bestämde vad som skulle bakas och planerade inköp, vilken miljö programmet skulle spelas in i, hur de skulle vara klädda och vilka som skulle vara framför respektive bakom kameran.

Den tredje gruppen ville göra en film om klimatförändringar och miljöfrågor.

Teamet bildades och två reportrar, en fotograf och en ljudtekniker tog kontakt med miljö- och klimatstrategen Mona Skoog på Ystad kommun, stämde möte med henne och förberedde frågor.

Dag 3

Inspelningsarbete. Grupperna/teamen filmade med iPads på stativ och till ljudupptagning använde de riktmikrofoner på bom.

Deltagarna var i huvudsak ute på olika ställen i Ystad, på gågatan, kommunhuset, utanför Ica m.m. En utmaning för de flesta var att våga ta kontakt med vilt främmande personer och ställa frågor men det klarade de galant och växte med uppgiften.

Dag 4

Klipparbete i studion, hela dagen och en bra bit in på kvällen. Gruppen med bakprogrammet höll på längst men blev ändå inte riktigt färdiga. De hade enormt mycket material, och många omtagningar att välja mellan.

Dag 5

Slutklipp och musikproduktion i studion. Alla grupper gjorde egen musik till filmerna med hjälp av appen Paintmusic. En ny app även för oss ledare som visade sig vara ett bra redskap om man vill göra sin egen filmmusik. Det är enkelt att skapa den genom att måla med fingret på skärmen.

Länk till Paintmusic: <https://paintmusic.se>

När grupperna klippt klart startade förberedelserna inför avslutningsgalan.

Som vanligt hjälptes deltagarna åt med att göra fint.

Alla filmer som producerats under veckan visades på filmgalan. Inbjudna gäster applåderade varmt och länge.

Sammanfattning:

Deltagarna hade en mängd olika erfarenheter, personligheter och intressen med sig i bagaget. Filmkollot gav dem chansen att berätta om ämnen som var viktiga för dem. Ämnen som kärlek, miljöförstöring och vikten av ekologiska varor vid bakning.

När de skiljdes åt hade de fått prova på att vara undersökande reportrar. Med sig i bagaget fick de också en god grund för fortsatt filmskapande och många nya vänner. Tack vare att vi filmat och redigerat med iPads hade de också möjlighet att fortsätta filma hemma.

Det är inte helt fel att bli utmanad och göra något man egentligen inte tänkt sig som exempelvis en dokumentär istället för en skräckis.

Dokumentationen av 2019 års filmkollo gjordes av deltagarna i mentorskapsgruppen.

Främst var det Sofia Berglund men också delvis Linnea Weikel som deltog i mentorskapsprogrammet som gjorde intervjuer och dokumenterade arbetet i de olika grupperna. Filmen visades allra sist på avslutningsgalan. Här kommer en länk till filmen:

<https://vimeo.com/345427216>

Lina, Sofia, Pontus och Eddie

SR kom på besök och gjorde reportage. Här är en länk till programmet:

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=96&artikel=7249614>

Felix, Pontus och Eddie

2019/2020

**RAPPORT FRÅN ETT FILMÅR SOM INTE BLEV RIKTIGT SOM
VI TÄNKT OSS MEN GANSKA BRA ÄNDÅ.**

Pia, Pontus, Sofia, Lina, Jakob, John (Felix och Eddie fattas)

Redan på hösten 2019 innan Coronaviruset slog till hade vi ledare tillsammans med Carolina Falk, beslutat att istället för att ha ett längre sommarkollo, så skulle vi under det här sista året träffas lite då och då och låta deltagarna ha olika personliga projekt igång kontinuerligt. Nu när projektet närmade sig slutet ville vi förbereda dem för att stå på egna ben som självständiga filmskapare, så att de sedan kan fortsätta på egen hand.

Sex deltagare nappade på detta nya koncept. Fyra av dem var de gamla trogna deltagarna "Järngänget" som varit med sedan 2013 och resterande två hade deltagit i alla läger utom det första.

På vår första träff i oktober la vi upp planerna fram till sommaren 2020 och det allra sista kollot. Vid min sida hade jag en ny medarbetare, John Belfrage som från och med hösten 2019 jobbar som filmpedagog i Ystad Studios Visitor Center.

Nu när gruppen hade testat olika typer av genrer så var planen att de under det här sista året, skulle arbeta mer självständigt och att deras önskningar och behov skulle styra innehållet. Vi ledare hade för säkerhets skull spånat fram några förslag på filmprojekt till deltagarna och vi föreslog några studiebesök men som vanligt var deras egna idéer mycket mer intressanta och utmanande.

Sofia som brinner för dokumentära projekt ville träffa en av sina stora förebilder Tom Alandh, för att få lite tips. Hon fick i uppgift att ta kontakt med Tom och bjuda ner honom till Ystad.

Jakob hade hört talas om en app för personer med funktionshinder som vill lära känna nya vänner. Han ville göra en film om appen och sitt sökande efter en vän. Jacob fick i uppdrag att ta reda på mer om appen och hur den fungerar.

Pontus och Eddie som är trogna MFF fans ville göra en film om supporterklubben. De fick i uppdrag att ta kontakt med någon därifrån.

Lina ville göra en film om hur man bakar världens godaste kladdkaka. Hon fick med sig Felix och Jakob och de började genast planera för inspelningen.

På eftermiddagen samma dag fick vi besök av skaparen till Vintergatanserien, Petter Bragée, som berättade om hur hans gamla pojkdrom blev en tv-serie. Äntligen fick vi möjlighet att tacka honom och berätta hur roligt vi haft i hans universum i Vintergatan- studio, ända sedan första filmkollot 2013. Deltagarna hade förberett frågor och filmade ett samtal med Petter.

Foto: Pia Ivarsson

Petter Bragée i YSVC. Foto: Pia Ivarsson

Vad hände sedan?

Sofia skickade mail till Tom Alandh

"Hej, jag heter Sofia och är med i en filmgrupp som Film i Skåne anordnar i Ystad Visitor Center. I gruppen samlas filmintresserade unga vuxna med någon form av funktionsvariation. Där får vi lära oss hur det går till att jobba med film. Jag är intresserad av att jobba med dokumentärfilm och undrar om du har lust och möjlighet att komma till Ystad och berätta mer om ditt jobb och dina erfarenheter som dokumentärfilmare? Jag tycker att de filmer jag sett som du har skapat har en

sådan värme trots att det du filmar inte alltid är glada historier. Det skulle vara jättekul att få höra hur du tänker om hur man kan jobba med dokumentärer.
Med vänlig hälsning Sofia Berglund ”

Tom Alandh svarade att han gärna ville träffa henne men tyvärr hade han inte möjlighet att ta sig till Ystad. Då beslöt vi oss för att åka till honom i Stockholm istället. Där träffade vi Tom Alandh och hans klippare sedan 15 år tillbaka Heleen Rebel, i deras arbetsrum på svt. Sofia hade förberett frågor och en annan av våra deltagare, Pontus filmade samtalet.

Foto: Elin Kamkert

Med Tom Alandh och Heleen Rebel på SVT.

Tom och Heleen jobbade just då med klippningen av "Tomtens minnesluckor", en julkalender för vuxna i 24 avsnitt och var lite tidspressade men de tog sig ändå tid att träffa oss och svara på Sofias frågor. Sofia ville bland annat veta hur man bygger en relation med den man filmar. Först svarade Heleen:

"Jag tror mycket på ordet tillit som Tom använde tidigare. När man träffar en människa som man vill göra en film om så ser man dem i ögonen och lyssnar på dem och det tror jag att du är väldigt bra på, du lyssnar vackert. Det är viktigt att människor känner att man lyssnar på dem på riktigt och det är en av Toms hemligheter som jag har kunnat observera under alla år som jag klippt hans filmer, han lyssnar på riktigt. Han sitter precis som du och har skrivit upp frågor men han sitter inte och tittar på frågorna hela tiden, han tittar på den han intervjuar. Då känner de sig sedda och det tror jag är hemligheten."

Tom tillägger:

"Jag håller med. -Sofia, jag tycker du lyssnar väldigt vackert och du använder pauser så man hinner fundera så du har alla förutsättningar i den här branschen"

Det blev ett enastående fint möte och ett fint samtal mellan Tom och Heleen och våra deltagare. De tog emot oss med respekt och värme.

Foto: Pia Ivarsson

Pontus och Sofia på Svt.

Foto: Pia Ivarsson

När vi ändå var i huvudstaden passade vi på att göra ett studiebesök på Svenska Filminstitutet.

Under våren träffade jag Sofia två gånger i YSVC för att ge respons och råd under klipparbetet med Tom Alandhfilmen. Efter coronabrottet, skickade vi länkar mellan oss. Jag kom med tips och föreslog ändringar ibland som hon genomförde om hon tyckte som jag men självklart hade Sofia sista ordet.

Jakob ringde upp skaparen till appen VillJaSes, Malin Wernersson från Örebro, som av en ren tillfällighet råkade befinna sig i Lund just då. Han stämde träff med henne på ett café mitt i stan

och jag kastade mig på tåget och reste dit och i all hast filmade vi ett samtal med Malin. Hon lovade komma till Ystad på vår nästa träff och berätta mer om appen och hur man använder den.

I december hade vi ett Minikollo med övernattnig i YSVC. Malin Wernersson kom resandes hela vägen från Örebro precis som hon lovat, Jakob hade förberett frågor och Malin visade honom hur han skulle använda appen.

Jakob och Malin med Sofia bakom kameran, lite av John Belfrage syns bakom Sofia.

Jakobs team filmade samtalet. Vi filmade även några extra scener till filmens inledning.

Lina var ljudtekniker

Under våren 2020 hann vi bara ses en gång i YSVC, innan epidemin bröt ut. Därefter höll vi kontakt via mail, telefonsamtal och digitala möten både i grupp och individuellt.

Sommarfilmkollot skulle vi haft redan i juni men under våren var smittspridningen av covid 19 så hög i Skåne, att vi beslöt att senarelägga det. Vi höll tummarna för att situationen skulle förbättras under sommaren och det gjorde den.

19-22 augusti var tiden inne för vårt allra sista filmkollo.

Nu fick deltagarna möjlighet att färdigställa sina påbörjade projekt som delvis fått vila under våren och ett nytt projekt, bakfilmen "Något extra" spelades in.

Tyvärr fick filmen om MFF:s supporterklubb skjutas på framtiden, men Pontus och Eddie som skulle ha gjort den tog istället ansvar för klippningen av filmen om Petter Bragée.

"Jag måste säga att jag blev överraskad av hur kul jag tyckte det var att klippa ihop en film. Det var ju mycket jobb, det blev rätt slut i (hjärn) kontoret"

Pontus

Eddie medverkande även som outtröttlig fotograf på inspelningen av bakfilmen "Något extra". Eddie stod pall för hur många omtagningar som helst utan att tappa vare sig humöret eller koncentrationen.

Sista dagen på filmkollot hade vi planerat för en sista filmfestival med inbjudna gäster men eftersom en av deltagarna blev förkyld och fick åka hem i förväg vågade vi inte genomföra galan med utomstående. Den förkylda deltagaren hade inte fått svar på sitt Covid-19 test när galan ägde rum, men tack och lov visade det sig sedan vara negativt och vi andra kunde andas ut. Vi hade ändå en liten gala men bara för oss själva. Vi käkade tårta och åt biogodis och såg på filmerna som blivit klara under veckan.

Filmerna var:

"Samtal med Petter Brag  , hjärnan bakom Vintergatan".

"En resa in i dokument  rfilmens värld" om Tom Alandh och Heleen Rebel

"Jakob vill ses" om appen VillJa ses

"Något extra" om världens godaste kladdkaka

Det var så klart en stor besvikelse f  r deltagarna att inte få visa sina färdiga filmer f  r vänner och anhöriga så innan vi skildes åt bestämde vi att om Corona-situationen tillåter det, så har vi en extra filmfestival med inbjudna gäster nästa sommar 2021 istället.

Sammanfattning:

Trots pandemin som satte käppar i hjulet för oss genomfördes det bra och fina filmprojekt. Bara ett av de planerade projekten, filmen om MFF:s supporterklubb fick ställas in, eller som vi sa, skjutas på framtiden. Pontus och Eddie tänker göra filmen på egen hand.

Under året jobbade deltagarna också med egna projekt som vi ledare inte var inblandade i som exempelvis en film till oss som varit ledare, och en film om ett cosplay event.

Ett av våra mål har varit att synliggöra deras filmskapande genom att inspirera dem att skicka sina filmer till festivaler och våren 2021 fick Sofia en av sina filmer "Vad är ett värdigt liv". visad på Pixel filmfestival.

Sofias film "H  r jobbar jag" en dokumentär om daglig verksamhet inom LSS i Simrishamns kommun   r tillsammans med Malin Anderssons film Blodssys  trar, Skånes bidrag på Filmrikets playtj  nst.

Sofia har också startat en egen YouTube kanal, "Funktionsvardag".

Hon g  r även filmer om funktionsvariationer åt Region Skåne på funkar.se en redaktion som består av ungdomar med olika funktionsnedsättningar och personal på Habilitering och Hjälpmedel

Lina   r på gång att starta en vlogg om matlagning och bakning.

Epilog:

I augusti 2021 öppnade vi dörrarna till filmstudio Anna Q längst in i Ystad Studios. Anna Q var för dagen dekorerad med blommor, levande ljus och g  rlanger. In genom ett guldglittrande draperi strömmade släkt, vänner och inbjudna gäster. Ett långbord stod dukat med k  ffe, kakor, läsk och biogodis, det var bara f  r gästerna att börja mingla och ta för sig av godsakerna innan filmvisningen.

Ett helt år senare än planerat fick deltagarna äntligen visa sina filmer från sommaren 2020. De presenterade själva filmerna innan visningen och svarade på frågor efteråt och hyllades därefter förtjänstfullt av publiken. När frågestunden var över fick alla varsin specialdesignad Filmkollokasse med lite smått och gott inneh  ll innan det var dags att skiljas åt. Det var fint och sorgligt på samma gång. Ingen vill egentligen att det ska vara slut, varken deltagarna eller vi ledare. Vi har lärt känna varandra och blivit som en familj. Jag är så enormt glad och tacksam över att ha varit en del av detta projekt. Fyra filmläger har vi haft, unika och lärorika och så olika beroende på deltagare och ledare.

Felix, Pontus och Sofia

Fr. vänster Jakob, Pia, Pontus, Eddie, Sofia, Lina, Felix, Carolina och John

Vår förhoppning om att ungdomarna ska fortsätta skapa film även efter att projektet är slut verkar gå i uppfyllelse. Inte bara Sofia utan även de andra brinner för att fortsätta göra film och gärna med varandra och jag är trygg i vetskapen om att de nu har de rätta verktygen att kunna göra det.

Deras röster behövs.

Deras filmer kommer att påverka och förändra bilden av hur det är att leva med en funktionsvariation. Via sina filmer kommer de att sprida kunskap om sina diagnoser och absolut ingen kan göra det lika bra som de själva. Dessutom kommer de att kunna inspirera fler ungdomar med funktionsvariation till filmskapande. De kommer att påverka och förändra kulturlivet och ge röst åt de som inte själva kan tala.

Avslutningsvis några tips:

Använd enkel teknik som iPads och mobiltelefoner som deltagarna/eleverna har tillgång till även på hemmaplan annars tar deras filmresa snabbt slut. Det är viktigt att de har möjlighet att hålla sina nyförvärvade kunskaper vid liv. På våra första kollon använde vi digitala videokameror och iMacs, och det blev ju fina bilder och bra ljudkvalitet men nackdelen var att ingen av deltagarna hade tillgång till denna teknik när de kom hem.

Lyssna på deltagarna och var öppen för deras ideér.

Blanda teori och praktik och låt dem prova att göra filmer i olika genrer.

Berätta om bildstorlekar, perspektiv och dramaturgi, och låt dem därefter omsätta detta direkt i praktiska övningar.

Låt deltagarna jobba självständigt och med olika moment och olika roller i filmarbetet.

Gör inte filmerna åt dem, de kan själva om de får lov. Det viktiga är inte resultatet utan vad de lär sig på vägen dit.

Ge feedback, massor av beröm.

Se "bra" filmer som inspiration. Med bra menar jag filmer som du själv tycker om och som de inte redan har sett massor av gånger. Våra deltagare har över lag haft ett stort filmintresse och de har sett massor med filmer men väldigt få av dem kunde till att börja med nämna en enda dokumentärfilm som sedan blev till ett stort intresse för vissa av dem.

Här kommer några förslag på filmer som är lärorika och som blivit mycket uppskattade av våra deltagare.

"Bomber och granater, knivar och gafflar"

-en dokumentär om Karl Persson av Christina Erman Widerberg, finns att hyra på sv filminstitutet. Karl Persson är en ung konstnär från Svedala som lever med diagnoserna autism, tourettes, asperger och tremor. Mot alla odds lär han sig bemästra målarkonsten, sin inspiration hämtar han från Mozarts musik och person. Christina Erman Widerberg lärde känna Karl när hon jobbade som

hans bildlärare på Kulturcentrum Skåne. Hon frågade Karl varför han tyckte så mycket om Mozart och han svarade:

"Det finns ingen annan utväg än att tycka om allt med honom".

"Life animated"

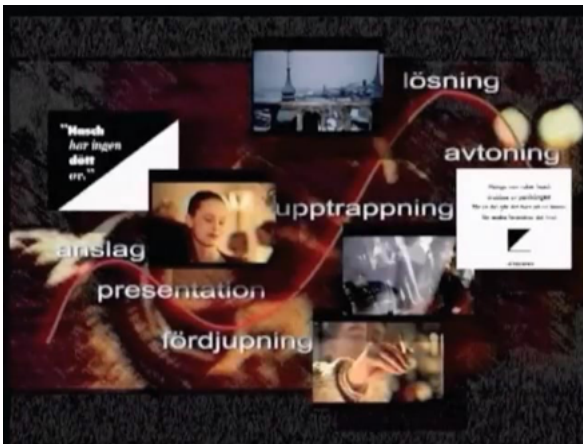
av Roger Ross Williams

När autistiska Owen Suskind var tre år slutade han plötsligt prata. I Life Animated berättas den hjärtevärmade historien om hur Owens föräldrar lärde sig att kommunicera med honom genom Disneys klassiska filmgestalter.

Alla Tom Alandhs filmer om Martina.

"Reklamfilmens fantastiska värld "

-dramaturgidelen, finns på Vimeo

"Det ni inte ser "

<https://www.burlovevent.se/detniinteser/>

filmdelen med filmer skapade av unga tjejer med ADHD diagnos.

"Det ni inte såg"

av Pia Ivarsson, intervju med Sofia Lundberg-Söderling där Sofia berättar öppet och nära om sin egen erfarenhet med ADHD och dyslexi.

<https://vimeo.com/manage/videos/323565673>

"Det var en gång ett filmkollo"

<https://vimeo.com/683062098>

"Funktionsvardag"

filmer om olika diagnoser av och med Sofia Berglund. Finns på YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=m9jX7K0JaXg>

"Vad är ett värdigt liv"

av Sofia Berglund, YouTube
<https://www.youtube.com/>

"Lemony Snickets berättelse om syskonen Baudelaires olycksaliga liv"

<https://www.sfanytime.com/sv/movie/lemony-snickets-a-series-of-unfortunate-events>

"Hugo"

av Martin Scorsese

Lästips:

"Det är inte så svårt att vara kreativ"

av Maria Söderling

Pressklipp:

Eddie Engström, Pontus Nilsson, Pia Ivarsson, Sofia Berglund, Jakob Sandqvist, John Beifrage och Felix Ståhl. Handledare och deltagare upptäckte för en coronasäker bild.

Med filmens hjälp kan de berätta sina historier

Under tre år har ungdomar från Skåne i ett gemensamt filmprojekt fått uttrycka sig. På vägen har de fått nya vänner och uttrycksätt.

YSTAD. En film om att träffa vänner och kanske kärleken, en intervju med Tom Alandh, en film om inspelningen av tv-serien Vintergatan och så en film om hur man gör den bästa vita chokladkaddkakan med hallongrädde. Deltagarna i filmprojektet som just nu pågår på Ystad studio

visitör center har tagit sig an olika berättelser. Iveck an sammanställs allt material för att visas på egen filmgala under lördagen.

– Vi kämpar alla med våra diagnoser på olika sätt. Med filmen får vi släppa loss våra fantasier och man kan skapa en alternativ verklighet. Och under tiden har vi lätt känna varandra och blivit som en fin liten familj, säger Pontus Nilsson.

Tillsammans med Eddie Engström håller han på att klippa ihop en intervju med den legendariska dokumentärfilmaren Tom Alandh.

– Jag hade en önskan om att få träffa honom och höra av mig. Jag trodde inte att jag skulle få svar, men han tog emot oss. Det var jättebra och det gav verkligen glädje, säger Sofia Berglund.

För henne har filmskapandet inneburit att hon har börjat lägga ut filmer på Youtube och hon har fått göra filmer för barn- och ungdomshabiliteringen i region Skåne.

Till sin hjälp har ungdomarna haft filmpedagogerna och mentorer Pia Ivarsson och John Beifrage.

– Ungdomarna har verkligen utvecklats under den här tiden och många har verkligen tagit ett skutt i sitt filmskapande, säger Pia Ivarsson.

För henne har filmskapandet inneburit att hon har börjat lägga ut filmer på Youtube och hon har fått göra filmer för barn- och ungdomshabiliteringen i region Skåne.

Till sin hjälp har ungdomarna haft filmpedagogerna och mentorer Pia Ivarsson och John Beifrage.

– Ungdomarna har verkligen utvecklats under den här tiden och många har verkligen tagit ett skutt i sitt filmskapande, säger Pia Ivarsson.

ÖPP FÖR me

31/8 2020

Olle Carl

Livsökt

ett väl be

omabeta

ningar oc

inför. L

som hjäl

VÄLKOM

st. Höjer F

SENASTE NYTT

ystadstudio.se

VILL HA ERA TIPS?

Ring 0411-55 79 00

eller mejla: red.yst@ystadstudio.se

Jag avslutar med ett citat taget ur vår första ansökan till KUR som jag tycker väl speglar vad projektet har handlat om, och om varför det är så viktigt .

”Oavsett bakgrund och handikapp måste alla ha rätt att uppleva och utöva kultur, att kunna gestalta sin värld och göra sig själv och sin värld synlig. Grunden för en demokrati är människor som kan och vågar uttrycka sig”.

